

Ι Σ Π Α Ν Ι Α

Εισήλθομεν διὰ μικρῆς τινος θύρας, διεσχίσσαμεν ἓνα διάδρομον, εὐρέθημεν εἰς μίαν αὐλὴν. Συνέλαβον μὲ ὀρμητικώτατην κίνησιν τὴν χεῖρα τοῦ Γογγόρα, ὅστις μὲ ἠρώτησε μὲ θριαμβευτικὸν ὕψος :

— Ἐπεῖσθητε :

Δὲν ἀπήντησα, δὲν τὸν εἶδον, εὐρισκόμεν ἤδη πολὺ μακρὰν αὐτοῦ· ἡ Ἀλάμβρα εἶχεν ἀρχίσει ἤδη νὰ ἐξασκή ἐπ' ἐμοῦ τὴν μυστηριώδη καὶ βαθεῖαν ἐκείνην γοητείαν, τὴν ὅποιαν οὐδεὶς δύναται ν' ἀποφύγῃ καὶ τὴν ὅποιαν οὐδεὶς εἰξεύρει νὰ ἐκφράσῃ.

Εὐρισκόμεθα εἰς τὸ *patio*, τὸ καλούμενον *de los Arra-yanes* (τῶν μαυρῶν), ὅπερ εἶνε τὸ μᾶλλον εὐρύχωρον τοῦ κτιρίου καὶ παρυσιαζέει ἐνταυτῷ τὴν ὄψιν αἰθούσης, αὐλῆς καὶ κήπου.

Μία μεγάλῃ δεξαμενῇ, σχήματος ὀρθογωνίου, πλήρης ὕδατος, περικυκλουμένη ὑπὸ φράκτου ἐκ μύρτου, ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς μιᾶς μέχρι τῆς ἄλλης πλευρᾶς τοῦ *patio*, καὶ ἀντανakλᾷ ὡς κάτοπτρον τὰ τόξα, τὰ ἀρχαυργήματα καὶ τὰς ἐπιγραφὰς τῶν τοίχων.

Δεξιὰ τῆς εἰσόδου ἐκτείνονται δύο σειραὶ, κείμεναι ἡ μία ἐπὶ τῆς ἄλλης, μαυρητανικῶν τόξων, στηριζομένων ἐπὶ λεπτοτάτων στύλων, ἀπὸ τοῦ ἀπέναντι δὲ μέρους τῆς αὐλῆς ἐγείρεται εἰς πύργος, μὲ μίαν θύραν διὰ μέσου τῆς ὁποίας φαίνονται αἱ ἐσωτερικαὶ αἰθούσαι ἡμισκοτειναὶ καὶ τὰ διπλᾶ παραθυράκια καὶ πέραν τῶν παραθύρων τὸ κυανεὺν τοῦ οὐρανοῦ καὶ αἱ κορυφαὶ τῶν μακρινῶν ὁρέων.

Οἱ τοῖχοι, μέχρις ὠρισμένου τινὸς ὕψους ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, κοσμούνται διὰ λαμπρῶν μωσαϊκῶν, ἀπὸ τούτων δὲ καὶ ἔνω φέρουσιν ἀρχαυργήματα λεπτοτάτου σχεδίου, ὅπερ νομίζεις ὅτι ὑποτρέμει καὶ μεταβάλλεται ἀνὰ πᾶν βῆμα· ἐδῶ δὲ κ' ἐκεῖ μεταξὺ τῶν ἀρχαυργημάτων καὶ ὑπὸ τὰ τόξα ἐκτείνονται, ἔρπου καὶ συμπλέκονται, ὡς στέφανοι, ἐπιγραφαὶ ἀραβικαί, περιλαμβανούσαι χαριτισμούς, ἀποφθέγματα καὶ μύθους.

Παρὰ τὴν θύραν τῆς εἰσόδου εἶνε μὲ μεγάλους χαρακτῆρας τὰ ἑξῆς:— Ὑγεία αἰώνιος!—Εὐλογία!—Εὐδαιμόνεια!—Εὐτυχία!— Δεδοξαμένος εἶναι ὁ θεὸς διὰ τῆς χάριτος τοῦ Ἰσλάμ.

Εἰς ἄλλο μέρος εἶνε γραμμένον:— Ζητῶ καταφυγὴν εἰς τὸν Κύριον τῆς Αὔγης.—Καὶ ἀλλαχού:— Ὡ Θεέ! Σοὶ πρέπει τιμαὶ αἰῶναι καὶ δοξαὶ ἀφθαρταί.

Εἰς ἄλλα μέρη εἶνε στίχοι τοῦ Κορανίου καὶ ποιήσεις ὁλόκληραι εἰς τιμὴν τῶν Καλιφῶν.

Ἐστῆμεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς παρατηροῦντες χάρις νὰ προσφέρωμεν λέξιν δὲν ἠκούετο οὔτε μιᾶς νυίγης ὁ βόμβος ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὁ Γογγόρας ἐκινεῖτο ὅπως προχωρήσῃ πρὸς τὸν πύργον καὶ ἐγὼ τὸν ἐκράτουν ἀπὸ τὸν βραχίονα, καὶ ἠσθάνομην ὅτι ἐφρύαττεν ἐξ ἀνυπομονησίας.

— Πρέπει νὰ σπεύσωμεν, μοῦ εἶπεν ἐπὶ τέλους, διότι ἄλλως δὲν θὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς Γρανάδαν πρὸ τῆς ἐσπέρας.

— Τί μὲ μέλει ἐμὲ διὰ τὴν Γρανάδαν! τῷ ἀπεκρίθην, τί μὲ μέλει διὰ τὴν ἐσπέραν καὶ διὰ τὴν πρωΐαν καὶ διὰ τὸν ἑαυτὸν μου· ἐγὼ εἶμαι εἰς Ἀνατολήν!

— Μὰ δὲν εἶσθε παρὰ εἰς τὸν ἀντιθάλαμον τῆς Ἀλάμβρας, ἀγαπητέ μου ἄρχι! μοῦ εἶπεν ὁ Γογγόρας ὥθων με πρὸς τὰ ἑμπρός. Ἐλᾶτε, ἔλᾶτε μαζὶ μου καὶ θὰ ἰδῆτε ὅτι εὐρίσκασθε ἄλλοῦ παρὰ εἰς τὴν Ἀνατολήν!

Καὶ μὲ ὠδήγησεν, ἐναντιούμενον, μέχρι τοῦ κατωφλίου τῆς θύρας τοῦ πύργου. Ἐκείθεν ἐστράφη νὰ παρατηρήσῃ μίαν ἀκόμη φοράν τὴν αὐλὴν τῶν μύρτων καὶ ἔρρηξα φωνὴν ἐκ-

πλήξεως. Μεταξὺ δύο στύλισκων τῆς τοξευδοῦς στοᾶς, ἥτις κεῖται ἀπέναντι τοῦ πύργου, ἐπὶ τῆς ἀντικρυνῆς πλευρᾶς τῆς αὐλῆς, εἶχε προβάλει μία νεανίς, ἐν ὥρκιον μελαχροινὸν πρόσωπον ἀνδραλουσίας, τυλιγμένον περίξ διὰ λευκοῦ πέπλου, καταπίπτοντος ἐπὶ τῶν ὤμων, καὶ ἵστατο στηριζομένη ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐν μελαγχολικῇ ἐκφράσει μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐφ' ἡμῶν. Εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐκφράσω τὴν φανταστικὴν ἐντύπωσιν τὴν ὅποιαν μοῦ ἐπροξένησεν ἡ μορφή ἐκείνη εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην, τὴν χάριν τὴν ὅποιαν ἐλάμβανεν ἀπὸ τὸ τόξον, ὅπερ ἐκυρτοῦτο ἔνωθεν τῆς κεφαλῆς τῆς καὶ ἀπὸ τοὺς δύο στύλους οἵτινες τῇ ἐχρησίμευσεν ὡς πλάσιον, καὶ τὴν ὥραιαν ἀρμονίαν τὴν ὅποιαν ἐδίδεν εἰς ὅλην τὴν αὐλὴν, ὡς νὰ ἦτο τρόπον τινὰ κόσμημα ἀπαραίτητον τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἐκείνης, ὅπερ εἶχε συλλάβει ἐν τῷ νῷ ὁ ἀρχιτέκτων καθ' ἣν στιγμὴν ἐφαντάζετο τὸ σχέδιον. Ἐφάνετο ὡς μία σουλτάνα ἡ ὁποία ἀνέμενε τὸν κύριόν της συλλεγίζομένη ἄλλον οὐρανὸν καὶ ἄλλον ἔρωτα. Καὶ ἐξηκολούθει νὰ μᾶς παρατηρῇ καὶ ἡ καρδίᾳ μου ἤρχιζε νὰ κτυπᾷ σφοδρότερον, καὶ ἠρώτων διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν φίλον μου, ὡς νὰ ἤθελον νὰ βεβαιωθῶ ὅτι δὲν μὲ ἠπάτα ἡ ὄρασις. Αἶφνης ἡ σουλτάνα ἐγέλασεν, ἔχαμῆλωσε τὸν λευκὸν πέπλον καὶ ἐξηφανίσθη.

— Εἶνε μία ὑπηρέτρια, μοῦ εἶπεν ὁ Γογγόρας.

Ἐμελαγχόλησα.

Ἦτο πρᾶγματι μία ὑπηρέτρια τοῦ διαχειριστοῦ τῆς Ἀλάμβρας, ἡ ὁποία ἐσυνεῖθε νὰ καμνῇ τὴν ἀστείότητα ἐκείνην εἰς τοὺς ξένους.

Εἰσήλθομεν εἰς τὸν πύργον, καλούμενον πύργον τῶν *Comares*, ἡ κοινῶς τῶν Πρέσβων.

Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ πύργου σχηματίζει δύο αἰθούσας ἐκ τῶν ὁποίων ἡ πρώτη καλεῖται αἰθούσα *della Barca* (τῆς λέμβου), κατὰ τινὰς μὲν διότι ἔχει τὸ σχῆμα λέμβου, κατ' ἄλλους δὲ διότι ἐκκλείτο ὑπὸ τῶν ἀράων αἰθούσα *della Baraka* (τῆς Εὐλογίας), ἥτις λέξις μετεβλήθη κατόπιν ὑπὸ τοῦ λαοῦ εἰς *Barca*.

Ἡ αἰθούσα αὕτη νομίζεις ὅτι δὲν εἶναι ἀνθρώπινον ἔργον. Εἶνε ὁλόκληρος μία θαυμασιὰ πλοκὴ κεντημάτων ἐν εἶδει στεφάνων, ρόδων, κλάδων, φύλλων, ἀτινῶν καλύπτουσι θόλον, τόξα, τοίχους καθ' ὅλα τὰ μέρη καὶ καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, πυκνά, περιπεπλεγμένα, δίκτυωτά, κείμενα τὰ μὲν ἐπὶ τῶν δέ, καὶ ὅμως θαυμασίως διακρινόμενα ἀπ' ἀλλήλων, καὶ δικταθειμένα οὕτως ὥστε παρίστανται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σας ὅλα ὁμοῦ συγχρόνως, καὶ παρέχουν ὅψιν μεγαλείου ὅπερ θαμβώνει καὶ χάριτος ἥτις μαγεύει.

Ἐπλησίασα εἰς τινὰ τοίχον, ἠτένισα τοὺς ὀφθαλμοὺς μου εἰς τὸ ἔσχατον σημεῖον ἐνὸς ἀρχαυργήματος καὶ ἐδοκίμασα νὰ παρακολουθῶ τὰς στροφὰς καὶ τὰς περιστροφὰς πρὸς τὰ ἔνω τοῦ τοίχου. Εἶνε ἀδύνατον. Τὸ βλέμμα χάνεται, ὁ νοῦς σκοτίζεται νομίζεις δὲ ὅτι ὅλα τὰ ἀρχαυργήματα ἀπὸ τοῦ δαπέδου μέχρι τοῦ θόλου σαλεύονται καὶ συγχέονται διὰ νὰ σὲ κάμουν νὰ χάσῃς τὸ νῆμα τοῦ ἀδιεξόδου δίκτυου τῶν. Εἴμπορεῖτε νὰ καταβάλετε ὅσῃ θέλετε προσπάθειαν, νὰ μὴ παρατηρήσετε περίξ, νὰ προσηλώσετε ὅλην σας τὴν προσοχὴν ἐπὶ μέρους τινὸς μόνον τοῦ τοίχου, νὰ θέσετε τὸ πρόσωπόν σας καὶ νὰ ἀκολουθήσετε τὸ νῆμα διὰ τοῦ δακτύλου εἰς μάτην· μετὰ μίαν στιγμὴν τὰ κεντήματα συγχέονται, πέπλος ἐκτείνεται μεταξὺ ὑμῶν καὶ τοῦ τοίχου καὶ ἡ χεὶρ σας πίπτει.

Ὁ τοῖχος φαίνεται ὑφασμένος ὡς ἐρέα-ρυτιωμένος ὡς σγουρὸν ὕφασμα, τρυπημένος ὡς τρίχαπτον, πλεγμένος ὡς δίκτυον.

Εἶνε ἄδυνατον νὰ τὸν παρατηρήσετε ἐκ τοῦ πλησίον, ἄδυνατον νὰ ἐννοήσετε τὸ σχέδιον ἐκεῖνο. Θὰ ἦτο ὡς νὰ ἠθέλατε νὰ μετρήσετε τοὺς μύρμηκας μύρμηκιαις τινός. Πρέπει νὰ ἀρκεσθῆτε εἰς τὴν δι' ἐνός ἀορίστου βλέμματος ἐπισκόπῃσιν τῶν τοίχων, ἔπειτα νὰ ἀναπαυθῆτε, καὶ νὰ παρατηρήσετε ἐκ νέου, καὶ ἀναπαύομενοι νὰ σκέπτεσθε ἄλλο τι καὶ νὰ συνδιελέγεσθε.

Ἀφοῦ ἐκύτταξα ὀλίγον γύρω μου μὲ ὕψος ἀνθρώπου κατὰ ληφθέντος μᾶλλον ὑπὸ σκοτοδίνης παρὰ ὑπὸ θαυμασμοῦ, ἐστράφην πρὸς τὸν Γογγόραν ἵνα ἀναγνώσῃ ἐπὶ τοῦ προσώπου μου ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἤθελον νὰ τῷ εἶπω :

— Ἀς ἐμβωμεν εἰς τὸ ἄλλο παληόσπιτο, μοῦ ἀπεκρίθη μειδιῶν, καὶ μεῶθησέ με πρὸς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῶν Πρέσβων, ἥτις κατέχει ὅλον τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ πύργου, διότι πράγματι ἡ αἴθουσα τῆς λέμβου ἀνῆκει εἰς μικρὸν τι κτίριον ὅπερ, καίπερ ἠνωμένον μὲ τὸν πύργον, δὲν ἀποτελεῖ μέρος τούτου.

Ἡ αἴθουσα εἶνε σχήματος τετραγωνικοῦ, εὐρύχωρος καὶ φωτίζεται ὑπὸ ἐννέα μεγάλων τοξοειδῶν παραθύρων, ἐν εἵδει θυρῶν, ἅτινα φαίνονται ὡς τόσοι πχστοί, τὸσον εἶνε τὸ πάχος τῶν τοίχων, καὶ ἕκαστον ἐκ τῶν ὁποίων εἶνε διηρημένον ἐν τῷ μέσῳ καὶ πρὸς τὰ ἔξω, διὰ μάρμαρινου στυλίσκου ὑποστηρίζοντος δύο κομψὰ τοξάρια, φέροντα ἐπὶ τῷ θόλῳ αὐτῶν δύο μικρὰ τοξοειδῆ παράθυρα.

Οἱ τοῖχοι καλύπτονται ὑπὸ μωσαϊκῶν καὶ ἀραβουργημάτων ἀπεριγράπτως λεπτῶν καὶ πολυσχημόνων, καὶ ὑπὸ ἀναριθμητῶν ἐπιγραφῶν, αἵτινες ἐκτείνονται διὰ τὴν μεγάλων ταινιῶν κεντημένων ἄνωθεν τῶν θόλων τῶν παραθύρων, ἐπάνω εἰς τὰς γωνίας, καὶ πέραν τῶν σηκῶν, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐτοποθετοῦντο τὰ ἀνθοορχεῖα, πλήρη ἀνθέων καὶ χρωματικῶν ὑδάτων.

Ἡ ὄροφῇ, ἥτις ἀνέρχεται εἰς μέγα ὕψος, σύγκειται ἐκ τεμαχίων ξύλου τῆς κέδρου, λευκῶν, χρυσομένων καὶ κυανῶν, συντηρηολογημένων ἐν σχήματι κύκλων, ἀστέρων καὶ στεφάνων, καὶ σχηματίζει πληθὺν μικρῶν θόλων καὶ τοξοειδῶν θυρίδων, διὰ τῶν ὁποίων κατέρχεται γλυκύτατον φῶς ἀπὸ δὲ τῆς κορωνίδος, ἥτις ἐνώνει τὴν ὄροφὴν μὲ τοὺς τοίχους, κρέμνεται τεμάχια γύψου λελαξευμένα ἐν εἵδει σταλακκτητῶν καὶ ἀνθοδεσμῶν.

Ὁ θρόνος ἔκειτο εἰς τὸ μεσαῖον παράθυρον τῆς ἀπέναντι τῆς εἰσόδου πλευρᾶς. Ἀπὸ τὰ παράθυρα τῆς πλευρᾶς ταύτης ἀπολαμβάνει τις τὴν ὥραν θέαν τῆς κοιλάδος τοῦ Ἀάρου, βαθείας καὶ σιγηλῆς, ὡσανεὶ καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἠσθάνετο τὴν γοητείαν τοῦ μεγαλείου τῆς Ἀλάμβρας. Ἀπὸ τὰ παράθυρα τῶν δύο ἄλλων πλευρῶν φαίνονται τὰ τείχη τοῦ περιζώματος καὶ οἱ πύργοι τοῦ φρουρίου, ἀπὸ τὸ μέρος δὲ τῆς εἰσόδου, μακρὰν, τὰ ἐλαφρὰ τόξα τῆς αὐλῆς τῶν μύρτων καὶ τὰ ὕδατα τῆς δεξαμενῆς, τὰ ὅποια ἀντανάκλῳσι τὸ κυανεὺν τοῦ οὐρανοῦ.

— Λοιπὸν : μὲ ἠρώτησεν ὁ Γογγόρας, ἤξιζε τὸν κόπον νὰ ὀνειρεύεσθε τὴν Ἀλάμβραν ἐπὶ τριακοσίας ἐξήκοντα πέντε νυκτας :

— Εἶνε παράδοξον, τῷ ἀπήντησα, αὐτὸ τὸ ὅποιον σκέπτεσθαι αὐτὴν τὴν στιγμήν. Ἡ αὐλὴ ἐκείνη ὅπως φαίνεται ἀπ' ἐδῶ, αὐτὴ ἡ αἴθουσα, αὐτὰ τὰ παράθυρα, αὐτὰ τὰ χρώματα, πᾶν ὅ,τι μὲ περιστοιχίζει, μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν εἶνε νέον. Μοῦ φαίνεται ὅτι ἀνταποκρίνεται πρὸς μίαν εἰκόνα, τὴν ὁποίαν εἶχον εἰς τὸν νοῦν μου, δὲν εἰξέυρω ἀπὸ πότε, δὲν εἰξέυρω πῶς, συγκεχυμένην ἐν τῷ μέσῳ πληθὺς ἄλλων, ἴσως παρχηθεῖσαν ἐν ὀνείρῳ τινί, τίς οἶδεν ! Ὅταν ἤμην δεκαεὶς ἐτῶν, καὶ ἤμην ἐρωτευμένος, καὶ ἐκύτταζόμεθα ἀτενῶς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐγὼ καὶ ἡ κόρη ἐκείνη, μόναι ἐντὸς κήπου τινός, ὑπὸ τὴν σκιάν ἀναδεδραχδὸς τινός, καὶ ἐξέφευγε τῶν χειλέων μας χαρμυδονὸς τις κορυγὴ, ἥτις μᾶς ἀνεκάτονε τὸ αἶμα, ὡς νὰ εἶχεν ἐξέλθει ἀπὸ τὸ στόμα τρίτου τινός προσώπου, ἀνακαλύψαντος τὸ μυστικὸν μας, τότε ἐγὼ συχνὰ εἶχον ἐπιθυμήσει νὰ ἤμην βασιλεὺς καὶ νὰ ἔχω ἐν παλάτιον ἄλλὰ δίδουσα μορφὴν εἰς τὸν πόθον μου ἐκεῖνον ἢ φαντασίαν μου, ποτὲ δὲν ἐστραματοῦσεν εἰς

τὰ μεγάλα χρυσὰ παλάτια τῶν τόπων μας καὶ ἐπέτα εἰς τοίπους ξένους καὶ ἐκεῖ, εἰς τὴν κορυφὴν ἐνός ὑψηλοτάτου βουνοῦ, ἔκτιζεν ἐν παλάτιον κατ' ἀρέσκειαν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου τὰ πάντα ἦσαν μικροῦτσικα καὶ κομψὰ καὶ τὸ ὅποιον ἐφωτίζετο διὰ μυστηριώδους φωτός· καὶ ἐφαίνοντο μακρὰ σειρὰ αἰθουσῶν, στολισμένων διὰ χιλιῶν ἰδιοτρόπων καὶ λεπτῶν κοσμημάτων, μὲ παράθυρα, εἰς τὰ ὅποια μόνον ἡμεῖς οἱ δύο θὰ ἐμπορεύσαμεν νὰ προβάλλωμεν, καὶ μὲ μικροὺς στύλους, ὀπισθεν τῶν ὁποίων ἡ κόρη ἐκείνη μόλις θὰ ἤδύνατο νὰ κρύψῃ τὸ πρόσωπόν της, διὰ νὰ μοῦ κάμῃ ἐρωτικὴν τινα ἀστείότητα, ὅταν θὰ ἤκουε πλησιάζοντα ἀπὸ αἰθούσης εἰς αἴθουσαν τὰ βήματά μου, ἢ ἀντηχοῦσαν τὴν φωνὴν μου ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κελαρύσματος τῶν κρηνῶν τοῦ κήπου. Χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζω, κτίζων ἐν τῇ φαντασίᾳ μου τὸ παλάτιον ἐκεῖνο, ἔκτιζον τὴν Ἀλάμβραν. Τὴν στιγμήν ἐκείνην ἐφανταζόμεν κατὰ τι ὁμοιάζον μὲ τὰς αἰθούσας ταύτας, μὲ τὰ παράθυρα αὐτά, μὲ τὴν αὐλὴν ἐκείνην ὅπου φαίνεται ἀπ' ἐδῶ, τὸσον μάλιστα ὅμοιον, ὥστε ὅσον παρατηρῶ, τὸσον καλλίτερα ἐνθυμούμαι, καὶ μοῦ φαίνεται ὅτι ἀναγνωρίζω τὸν τόπον καὶ ὅχι ὅτι τὸν βλέπω πρῶτην ἤδη φοράν. Ὅταν εἶνε κανεὶς ἐρωτευμένος ὀνειρεύεται πάντοτε ὀλίγον Ἀλάμβραν, καὶ ἐὰν ἦτο δυνατόν τὰ ὄνειρα ἐκεῖνα νὰ παρασταθῶσι μὲ γραμμάς καὶ χρώματα, θὰ εἶχωμεν εἰκόνας, αἵτινες θὰ κατέπληττον μὲ τὴν ὁμοιότητα αὐτῶν πᾶν ὅ,τι βλέπομεν ἐδῶ. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ αὕτη δὲν ἐκφράζει τὴν ἰσχύν, τὴν δόξαν, τὸ μεγαλεῖον· ἐκφράζει τὸν ἔρωτα καὶ τὴν ἡδυσπάθειαν· τὸν ἔρωτα μὲ τὰ μυστήρια του, μὲ τὰς ἰδιοτροπίας του, μὲ τοὺς ἀναθρασμούς του, μὲ τὰς πρὸς τὸν Θεὸν εὐγνωμονὰς καὶ ἐνθέρμους δεήσεις του· τὴν ἡδυσπάθειαν μὲ τὰς μελαγχολίας καὶ τὰς σιωπὰς της. Ὑπάρχει λοιπὸν μὴ μίος τις δεσμός, ἀρμονία τις μεταξύ τοῦ κάλλους τῆς Ἀλάμβρας ταύτης καὶ τῆς ψυχῆς ἐκείνων, οἵτινες ἠγαπήσαν ἐν ἡλικίᾳ δεκαεὶς ἐτῶν, ὅτε οἱ πόθοι εἶνε ὄνειρα καὶ ὅπτασις. Καὶ ἐκ τούτου προέρχεται ἡ ἀπεριγράπτως γοητεία, τὴν ὁποίαν ἐξασκῇ τὸ κάλλος αὐτό· καὶ διὰ τοῦτο ἡ Ἀλάμβρα, ἢ καὶ τὸσον ἔρμος καὶ ἀκρωτηριασμένη, εἶνε ἀκόμη τὸ μαγευτικώτερον παλάτιον τοῦ κόσμου, καὶ οἱ ξένοι, βλέποντες αὐτὸ διὰ τελευταίαν φοράν, χύνουσιν ἐν δάκρυ. Τοῦτο δὲ διότι ἀποχαιρετίζοντες τὴν Ἀλάμβραν, δίδομεν τὸ ὕστατον χαῖρε εἰς τὰ ὠραιότερα νεανικά ὄνειρά μας, τὰ ὅποια ἐντὸς τῶν αἰθουσῶν της ἀνέζησαν διὰ τελευταίαν φοράν ! ἀποχαιρετίζομεν τὰ ἀπείρως ἀγαπητὰ πρόσωπα, τὰ ὅποια διέκοψαν τὴν λήθην πολλῶν ἐτῶν διὰ νὰ ἐμφανισθῶσι διὰ τελευταίαν φοράν μεταξύ τῶν στυλίσκων τῶν παραθύρων τούτων ! ἀποχαιρετίζομεν ὅλα τὰ φαντάσματα τῆς νεότητος ! ἀποχαιρετίζομεν τὸν ἔρωτα ἐκεῖνον, ὅστις δὲν ξαναγεννᾶται πλέον !

— Εἶνε ἀληθές, ἀπεκρίθη ὁ φίλος μου, ἀλλὰ τί θὰ εἶπῃτε ἐὰν ἴδῃτε τὴν αὐλὴν τῶν Λεόντων ! Ἐλᾶτε ! ἄς τρέξωμεν ! Ἐξήλθομεν τοῦ πύργου μὲ βῆμα ταχὺ, διεσχίσσαμεν τὴν αὐλὴν τῶν Μύρτων, καὶ ἐφθάσαμεν πρὸ τινος θύρας, κειμένης κατέναντι τῆς εἰσόδου.

— Σταθῆτε ! μοῦ ἐφώνησεν ὁ Γογγόρας.

Ἐσταθην.

— Μοῦ καμνате μίαν χάριν :

— Ἐκχτόν.

— Μίαν μόνην. Κλείσατε τοὺς ὀφθαλμοὺς σας καὶ μὴ τοὺς ἀνοίξετε εἰμὴ ὅταν θὰ σὰς εἰπῶ ἐγὼ.

— Τοὺς ἐκλείψα.

— Μὰ προσέξτε καλῶς, ἐὰν τοὺς ἀνοίξετε, θὰ μὲ δυσχερστήσετε !

— Μὴ ἀμφιβάλλετε !

Ὁ Γογγόρας μὲ ἔλαθεν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ μὲ ὠδήγησε πρὸς τὰ ἐμπρός. Ἐτρεμον ὡς φύλλον.

[Ἐπείτα συνέχεται.]

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ